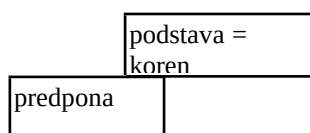

Oblikoslovje = morfologija

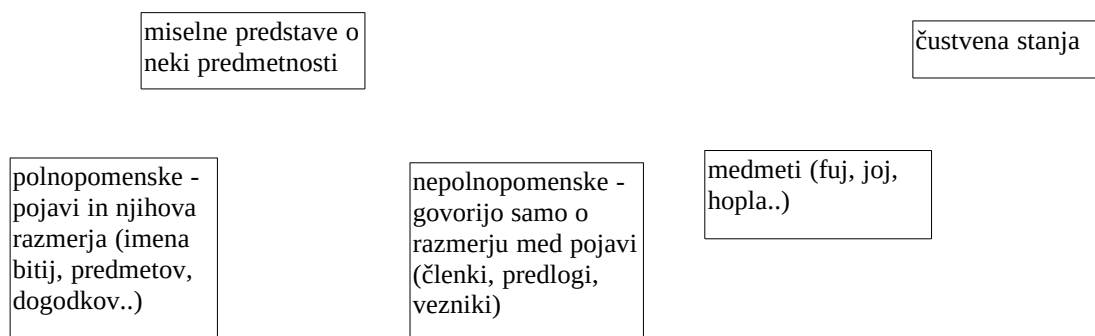
- 1) a) **Morfem** ima obliko in pomen.
 - b) Sestavljen je iz **dveh plasti**:
 - zunanja (i,č)
 - notranja - pomenska (pomanjševalnica)
 - c) Pri neobstoječih glasovnih sklopih nastopijo **alomorfi** = morfemske različice (gradič ⇒ grajski).
 - d) **Morfem**: -najmanjša enota oblikoslovne ravnine
-najmanjša morfološka enota za poimenovanje pojavov ali razmer
-beseda ali poved (Fuj!)
 - e) Besede nastajajo po posebnih besedotvornih postopkih.
 - f) Morfemska zveza:

po-prej

- 2) **Besedna družina** = skupina tvorjenk s skupnim korenem.
- 3) a) **Nezaimenske besede** = neposredno poimenovanje (stol)
b) **Zaimenske besede** = nadomestitev nep. poimenovanja (nekaj, to)

4) Merila za delitev besed

- 5) Besede se ločijo po: -pomenu
-skladenjskih vlogah
-oblikoslovnih vzorcih
glede na to jih delimo v besedne vrste
- 6) Polnopomenske besedne vrste: -samostalniška beseda
-pridevniška beseda
-glagol
-prislov
igrajo vlogo stavčnih členov
- 7) Nepolnopomenske besedne vrste: -predlog
-veznik
-členek
- 8) Medmeti imajo vlogo celega stavka - pastavka.

Samostalniška beseda

Vrste: -samostalnik
-sam. zaimek
-posamostaljena prid. beseda

Samostalnik

dežurn-i, dežurn-ega

-posamostaljene prid. besede

5. & 6. moška sklanjatev

- samostalniški zaimki

1.ž.skl.

lip-a, lip-e
mati, hči

2.ž.skl.

perut-/ , perut-i

3.ž.skl.

mami-/ , mami-i
ZDA-/ , ZDA-/
-priimki žensk

4.ž.skl.

dežurn-a, dežurn-e

5.ž.skl

-samostalniški zaimki

1.sr.skl.

mest-o, mest-a
sonc-e, sonc-a

3.sr.skl

doma-/ , doma-/
-v besednih zvezah

4.sr.skl

Visok-o, Visok-ega

Samostalniški zaimek

glej dodatni list!

Pridevniška beseda

Vrste:

-pridevnik

-deležnik

-števniki pridevnik

-svojljni
-količinski

Skladenjske lastnosti:

-levi prilastek
-povedkovo določilo
-povedkov prilastek

Oblikoslovne lastnosti:

-spol
-sklon
-število
-določnost
-stopnja

Svojljni imajo samo **nedoločno** obliko.

Vrstni imajo samo **določno** obliko.

Kakovostni oboje: bel - nedol, beli - dol.

Stopnjevanje

-tristopenjsko, dvostopenjsko
-obrazilno = neopisno, opisno

Sklanjanje

-kot samostalniki 4. sklanjatev

Pridevniški zaimki

-kakovostni, vrstni, svojljni, količinski
-vprašalni, oziralni, oziralni poljubnostni, nedoločni, poljubnostni, nikalni, celostni, mnogostni, istostni, drugostni, kazalni, osebni svojljni

Števniški pridevnik

-števnik so količinski pridevniki

Vrste:

-glavni - koliko?
-ločilni - koliker?
-množilni - kolikeren?
-vrstilni - kateri?
-nedoločni - koliko?

Glagol

-glej dodatni list!

Spreganje

Spregatveni vzorci:

-sedanjiški
-posebni
-velelniški
-pogojniški

Neosebne glagolske oblike:

-nedoločnik
-namenilnik
-deležnik
-deležje
-glagolnik

Deležnik = pregibna besedna vrsta (pridevniška)

Deležje = nepregibna (prislovna)

Deležniki na:

-L (opisni, stanja)
-N, -T (trpni, stanja)
-Č
-ŠI

Deležja na:

-Č
-AJE, -E
-ŠI, -VŠI

Glagolnik

-iz glagola izpeljana samostalniška beseda (čečkanje).

Prislov

-krajevni
-časovni
-vzročni
-posledični
-načinovni

Skladenjske vloge:

-prislovno določilo
-povedkovo določilo
-prilastek
-določilo jedra
-določilo in jedro prislovne zveze

-**zaimenski** (tam, takrat, tako)

-**nezaimenski** (zunaj, lani, molče)

Predlog

Veziška beseda

-izraža razmerje med besedama, stavkoma ali povedima

-pravi vezniki
-vprašalni in oziralni vezniki
-nekateri členiki

Po **pomenu** jih delimo na:

-vezalne
-protivne
-vzročne
-časovne
-pogojne

Členek

-navesovalni (pa)
-poudarni (ravno)
-pritrjevalni (da)

-zanikalni (ne)
-vprašalni (ali)

Za členke **ni vprašalnic!**
Lahko nadomestijo cele stavke.